

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ HENRI BARBUSSE

ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟ

Στήν άκρη του ήσυχου χωριού απόξω άπ' τό μικρό σπιτάκι της, που άσπριζε μέσ στην έάστερη χινοπωρινή βραδεία, ή ώμορφη Μαρία περιέμενε τόν παπού της. Τό γελαστό πρόσωπό της έμοιαζε μ' άνοιχτό τριαντάφυλλο που στολίζει τόν ψηλό φράχτη

μαγεμένου κήπου και τά μάτια της έλαμπαν άνυπόμονα. Κοντά της τ'άγαπημένο σκυλί, ό Τούρκος, καρτερούσε κι αυτό τόν άφέντη του ύψώνοντας από καιρό σέ καιρό πρós τήν κόρη τό σγονοράμλλο κεφάλι του μέ βλέμματα άγάπης. Ύστερα από κάμποση ώρα, μέσα στους έργάτες που γυρίζαν άπ' τις δουλειές τους και τραβούσαν χωριστά γιά τά σπιτία τους, ή κόρη κι' ό σκύλος ξεχώρισαν τό γέρο-Μαρτίνο που προχωρούσε μέ μεγάλα βήματα μέ τούς άλλους χειρομόντας. Τούς έκαληνύχτισε κι' όταν έφτασε κοντά στην κόρη του τήν άγκάλιασε και τή φίλησε χαρούμενος. Μπαίνοντας στο ταπεινό σπιτάκι του, ενώ ό Τούρκος χορολιθούσε τρελλά γύρω του, μισόκλεισε τά μάτια του παράξενα, και πλησιάζοντας στό ξύλινο τραπέζι έβαλε στή μέση του ένα τραπεζογραμμάτιο κι' ένα σωρό δεκάρες.

— Έίνε όλα-όλα έκατό δραχμές και δεκαεπτά δεκάρες. Τώρα μπροές να πανρευτείς τόν Πέτρο σου.

— Α! Έκαμε ξαφνιασμένη ή Μαρία. Τι είν' αυτά παπού;

Ό γέρος χαμογέλασε κι' άποκοιθήκε πώς είχε συμφωνήσει μέ τόν κρό-παρέδρο του χωριού να σάχη και χωράφια του κι' έτσι τά μάζεψε λίγα-λίγα. Παιδείθηκε τóσον καιρό ό άνθρωπος γιά να τ' άποχήση! Έπί τέλους όιως ξεχωρήθηκε άπ' όλους και τού περιόσσαν τά χρήματα αυτά, μέ τά όποια μπορούσε ή έγγόνη του να πανρευτεί τόν Πέτρο, άφού εκείνος είχε μεγάλη ανάγκη από έκατό φράγκα γιά να τά δώσει στη θεά-Αργύρω τή γειτονισσα του που τού τά ζητούσε κάθε μέρα από τόν καιρό που τά πήρε δανεικά άπ' αυτή τήν παστρικά. Όλη τή νύχτα μιλούσαν γιά τόν Πέτρο που δεν ήταν και τόσο δουλευτής, γιά τήν τσιγκουριά της θεάς; Αργύρω και τό γάμο τών δύο νέων. Τήν άλλη μέρα άφού ξεπροβόδισε άπ' τά χαράματα ή Μαρία τόν παπού της, γύρισε στό σπίτι μέ τό Τούρκο μιλώντας του γιά τή μεγάλη χαρά της. Κι' εκείνος σά να καταλάβαινε όλα όσα τούλεγε ή κυρά του και σά να μάντευε τήν ευτυχία της γαίνιζε χαρούμενα. Τού διηγήθηκε στο δρόμο πώς θάταν ευτυχημένη μέ τόν Πέτρο της, άφού αυτός θά πετούσε κατάμουτρα στην παλιοβόμα τή θεά Αργύρω τά έκατό φράγκα και θά τήν ξεφορτωνόταν μιά γιά πάντα. Μπαίνοντας στό σπίτι άρχισε να τραγουδάη, κνττάχησε σ' έναν μικρό καθρέφτη κι' έδωσε τις εανθές πλεξίδες της μέ μιά κορδέλλα γαλάζια. Ό Τούρκος τήν παρακολουθούσε προσεχτικά και ή ξυλινα κι' έκφραστικά μάτια του και φαινόταν πώς έννοιαθε κάθε λόγο της. Κάποτε ήταν κι' αυτός νιός σάν τήν κυρά του και παράβγαινε μ' όλα τά σκυλιά της γειτονιάς του στό τρέξιμο, μέ τώρα είχε γεράσει σάν τόν παπού. Όστόσο ή Μαρία τόν εκαμάζωνε γιά τά ώρατα καστανά μάτια του όπου ζωγραφιζόταν καθαρά ή πιστή καρδιά του.

Μά τή στιγμή που τούδειξε χαρούμενα τό τραπεζογραμμάτιο τών έκατό φράγκων ξεγγώνοντας του πώς αυτό θά τους έκανε ευτυχισμένους, ό σκύλος πήδησε να τ' άρπάξη από τά χέρια της χωρίς να τό κατορθώσει όμως γιάτι ή κόρη προφτασε να τό βάλη πάνω στό κλειστό παράθυρο κοντά στην άνοιχτή πόρτα, όπου δεν υπήρχε κίνδυνος να τό φτάση ό σκύλος. Έπειτα τού μίλησε γιά διάφορα άλλα πράματα τού σπιτιού, ξανατραγουήδισε μέ περισσότερο κέφι και θάψμασε τήν ώμορφιά της μέσ στό μικρό καθρέφτη. Τό μεσημέρι όταν άπόφαγε ή Μαρία βγήκε όσω στην αυλή τού σπιτιού της τρεχάτη δίχως τό σκύλο μέ τήν έλπίδα να ιδή τόν Πέτρο της από μακριά σά θά γύριζε από τή δουλειά του και να τού ειπή τήν ευχάριστη είδηση. Αλλά άξαφνα άρχισε να φυσά δυνατός άγέρας άπ' όλες τις μεριές κι' ή κόρη αναγκάστηκε να σταματήσει μη μπορώντας να προχωρήση, ενώ ό άνεμος έπαιξε τρελλά μέ τά μακριά μαλλιά της. Ό άγέρας όλο και δυνάμωνε, τά κλαδιά τών δέντρων κουνιόταν άπελλιμένα κι' ή πόρτα τού σπιτιού της που τήν έσπρωξε λημονώντας να τήν κλείση πίσω της είχε μείνει άνοιχτή αφήνοντας έλεύθερο τό βοριά ά μπαινίη στή φτωχική κάμαρη της. Ανάμεσα άπό τά τζάμια φαινόταν οι κουρτίνες τού παραθύρου να χορεύουν και πέρα στό δρόμο ύψώνονταν πικνό σύγγερο σκόνης.

— Τούρκο! Πού είσαι; Έλα δώ! φώναξε ή Μαρία. Έκείνος μόλις άκουσε τ' όνομά του βρέθηκε άμέσως στο κατώ-

φλι παίζοντας μ' ένα κομμάτι χαρτί. Ένα φοβερό προαίσθημα τήν επέγωσε κι' έτρεξε πρós τό μέρος του τή στιγμή που τό σκυλί άρπαξε μέ τό στόμα του τό χαρτί και μέ μιάς τό κατάπιε ήσυχα. Η δυστυχισμένη κόρη μέ μιά ματιά της τό είδε κι' άμέσως κατάλαβε πώς ό άγέρας κατέβασε άπ' τή θέση του τό πολύτιμο τραπεζογραμμάτιο κι' ό σκύλος τόχασε μπρός στα μάτια της. Άφρησε μιά διαπεραστική κραυγή, άδραξε άγρια τόν Τούρκο, ξεκλείδωσε τά σαγόνια του, βύθισε τά δάχτυλά της στο λαρύγγι του που προσαυθούσε όσο μπορούσε να τό κρατή άνοιχτό, μέ δε μπόρεσε να βολή τίποτα! Τόν έμάλωσε, έβαλε τά κλάματα και τις φωνές, έψαξε έδω κι' εκεί στο δωμάτιο, αναποδογύρισε όλα τά έπιπλα χωρίς κανένα άποτέλεσμα ενώ ό Τούρκος τήν κνττούσε προσεχτικά μη μπορώντας να καταλάβη τί συνέβη.

Και τώρα τί θά γινόταν; Ό παπούς από στιγμή σέ στιγμή θά γύριζε και μόλις έμάθαινε από τήν έγγόνη του τό δυστύχημα θά σκότωνε τό σκύλο γιά να ξανάβρη τό χαμένο τραπεζογραμμάτιο! Τά φάρμακα δε μπορούσαν σ' αυτή τήν περίπτωση να χρησιμοποιούν σέ τίποτα! Βέβαια, ό γέρος που ήταν σκληρός κι' άσυγκίνητος γιά τούς άλλους δε θά δίταζε καθόλου να σκοτώση τόν Τούρκο. Θάρπαξε πρώτα-πρώτα τό κοφτερό μαχαίρι, θά τόν έδενε στο παλόνδι θά τούδινε άρκετές ξυλιές μέ τό μαστούνη, θά τόν έπιγνε ριχνοντας μιά θηλειά στο λαιμό του και θά ξανάβρισκε ψάχνοντας μέσ στην κοιλιά του τό τραπεζογραμμάτιο...

Ένώ συλλογιζόταν αυτά ξαφνικά πετάχτηκε όλόρθη γιάτι άκουσε έξω στην αυλή πατήματα. Έβγαλε άπ' τήν πόρτα τό κεφάλι της κι' είδε να πλησιάζουν μέ χαμόγελο ό παπούς μέ τόν άρραβωνιαστικό της. Έρριξε τότε μιά ματιά πονετική στον Τούρκο κι' ό Τούρκος τήν κνττάξε μέ τά ώρατα καστανά μάτια του μέσ στα όποια ζωγραφιζόταν όλη ή κλωσώνα του. Ένώ οι δύο άντρες έπιπαιναν γελαστοί στην πόρτα, ή Μαρία όρθώθηκε μπρός τους σά ναθελε να τους έπιδώση να προχωρήσουν και σκούζοντας έτραύλισε μέ σβυσμένη φωνή:

— Παπού, παπού! Τά χρήματα!... Βγήκα μιά στιγμή στο δρόμο μαζί μέ τόν Τούρκο κι' όταν έγυρισάμε... είχαν μητ λέφτες και... μās πήραν τά χρήματα... τους είδα μέ τά μάτια μου να τρέχουν εκεί κάτω...

Ό γέρο-Μαρτίνος μόλις άκουσε τό μεγάλο δυστύχημα κατακοκίνωσε σάν παπαρούνα αφήνοντας μιά φοβερή βλαστήμα και σωφιστηκή σ' ένα σκαμνι φυσώντας σά φουγάρο ενώ ό Πέτρος έμεινε άσάλευτος σά μαρμαρο.

— Αυτό ήταν από τ' άγραφα, μουρμούρισε τέλος ό παπούς μέ τή βαρεία φωνή του, μά...

Και έφυγε κλεινοντας πίσω του τήν πόρτα χωρίς να συμπληρώση τή φράση του και να κνττάξη τήν έγγόνη του.

Όταν έφυγε άμίλητος κι' ό άρραβωνιαστικός της, ή Μαρία δεν τόλημνε να τούς κρατήσει, πλησίασε στον Τούρκο μ' άγάπη κι' άπλωσε τ' άλλαβάστρινα χέρια της. Ό σκύλος σηκώθηκε όρθός κουνώντας τήν ουρά του μέ τά πόδια του στο στήθος της. Τόν έσφιξε μέ θέρμη στα στήθια της και τόν ένύτταξε μέ τά δακρυμαμένα μάτια της που μέσ στην άνείλιπτον άπελπισία τους έλεγαν: — Φίλε μου, σου γλύτωσα τή ζωή!.

Ένα δάκρυ κύλισε άπ' τά μάτια της στο κακάμαυρο πρόσωπο του Τούρκου που άποκοιθήκε άμέσως μ' ένα παραπονετικό γαίνιγμα. Έχωσε ύστερα ράθυμα κι' ήδονικά τό κεφάλι του στον κόρφο της κόρης και γαίνισε δύο φορές άκόμα σά να καταλάβαινε τό μυστικό δράμα και τήν υπέρτατη θυσία της κυράς του...

Ανρι Μπαρμπύς

ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΜ

Όλοι λένε τά όχηματα τών τροχιοδρόμων «τράμ» χωρίς όμως να ξέρουν από που προήλθε τό όνομα αυτό.

Ό πρώτος μηχανικός που έπενόησε τό 1800 άμάξια έπιποκίνητα τό όποια ένκοινοτό έπάνω σε σιδερένιες γραμμές, έλέγετο Ουτράμι και έργαζόταν στο Λίττλε Έτον του Ντεννοσάι. Άπ' αυτόν έπήραν τήν όνομασία τους τά τράμ.

